

*Katarzyna Liana**Muzeum Regionalne PTTK w Gorlicach*

"Prawosławie przez dziurkę". Fotografia otworkowa.

26 września w Muzeum Regionalnym PTTK w Gorlicach odbył się wernisaż wystawy pt. "Prawosławie przez dziurkę". Zaprezentowane 40 zdjęć wykonanych zostało przez ojca Sofroniusza (Mariusza Wilentę), mnicha z monasteru św. Onufrego Wielkiego w Jabłecznej. Współorganizatorem wystawy i pomysłodawcą zaprezentowania jej właśnie w Muzeum był Diecezjalny Ośrodek Kultury Prawosławnej „Elpis” w Gorlicach.

Ojciec Sofroniusz urodził się w 1975 w Hajnówce. Od najmłodszych lat pasjonował się fotografią. Pozostał wierny fotografii tradycyjnej. Ciągłe poszukuje innych form wyrazu. Autor w duchowy sposób przedstawia najbliższą mu rzeczywistość. A cykl fotografii otworkowej stał się tego najlepszym dowodem. Autor fotografuje to, co jest mu najbliższe, doświadczane na co dzień. Dla odwiedzających wystawę jego dorobek artystyczny stanowi swego rodzaju przybliżenie mniszego życia codziennego. Zdjęcia zebrane na wystawie w sposób niesamowity przedstawiają mnichów i mniszki, ich codzienne zajęcia, oraz cerkwie diecezji lubelsko-chełmskiej i białostocko-gdańskiej, oraz Świętą Górę Atos. Fotografia otworkowa, którą uprawia ojciec Sofroniusz to fotografia bez obiektywu, który zastępuje niewielki otwór. Charakterystyczną cechą takich zdjęć jest to, że są bardziej miękkie i mniej ostre, niż te wykonane obiektywem, a czasy naświetlania są długie: od pół sekundy do kilku godzin, a nawet miesięcy.

Na wernisaż niestety nie udało się przybyć osobiście Autorowi wystawy, ale o jego dorobku i tematyce zdjęć opowiadali JE ks. Biskup Paisjusz Ordynariusz Diecezji Przemysko-Gorlickiej oraz ksiądz dziekan dr Roman Dubec. Specyfikę fotografii otworkowej przedstawił zebranym gorlicki fotografik Pan Jacek Kosiba. Wśród licznie przybyłych na wernisaż osób byli m.in. wicestarosta powiatu gorlickiego Jerzy Nalepka, zastępca burmistrza miasta Gorlice Łukasz Bałajewicz, kierownik Wydziału Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych UM Aleksander Augustyn oraz ksiądz Roman Jagiełło proboszcz Parafii Polskokatolickiej w Łękach Dukielskich.

Wystawa „II wojna światowa.

Epizody z udziałem mieszkańców Ziemi Gorlickiej. Tajne nauczanie”.

28 listopada 2016 r. w Muzeum Regionalnym PTTK w Gorlicach miało miejsce uroczyste otwarcie kolejnej wystawy czasowej. Ekspozycja ta, to cykliczna już wystawa dotycząca losów mieszkańców Ziemi Gorlickiej w czasie II wojny światowej. W bieżącym roku przybliży ona temat nauczania w okresie okupacji hitlerowskiej. Przedstawione materiały archiwalne dokumentują zarówno to oficjalne, zaakceptowane przez Niemców nauczanie, jak również dotyczą tego prowadzonego w tajemnicy przed nimi. Na wystawie wspomniane zostały sylwetki pedagogów i uczniów, którzy świadomi ogromnego niebezpieczeństwa czynnie włączyli się w tajne nauczanie na terenie Gorlic oraz w poszczególnych okolicznych miejscowościach. Szczególna uwaga została zwrócona na działalność profesorów Stanisława Zabierowskiego oraz Franciszka Rusinka. Wspomniani zostali także abiturienti, którzy zdawali wówczas maturę. Ekspozycja uzupełniona została min. wydawnictwami tematycznymi.

W wernisażu udział wzięli i głos zabrali min. Panowie Roman Dziubina - wiceprzewodniczący Rady Powiatu i Aleksander Augustyn - kierownik Wydziału Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych UM. Pani Maria Cieśla kierownik Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Nowym Sączu Filia w Gorlicach opowiedziała o okolicznościach, jakie skłoniły ją do opracowania i wydania materiałów źródłowych dotyczących tajnego nauczania. W 2009 r. ukazały się one w formie publikacji zatytułowanej „Tajne nauczanie na terenie powiatu gorlickiego w latach 1939-1945”. Natomiast Pani Anna Wygrzywalska podzieliła się z Gośćmi przybyłymi na wernisaż swoimi wspomnieniami dotyczącymi nauczycieli, tych którzy uczyli w latach 1939-45, ale także dalej pracowali w szkolnictwie po zakończeniu II wojny światowej.

